N°. 5.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 17 JANUARIJ.

De Uitgevers dezer blijven zich volgaarne bij voortduring belast met het ontvangen en overmaken van de heldegiften welke men hun voor de door de overstroomingen ongelukkig gewordenen mogt willen toezenden.

Met dankbaarheid maken zij tevens melding, dat in de aan hun Bureau geplaatste *Bus* is ontvangen *f* 53,14, welke som aan de alhier bestaande Commissie is ter hand gesteld.

BROESE & COMP.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Breda*, brengen bij deze ter algemeene kennis, dat het aanvullings-kohier van den Hoofdelijken Omslag dezer Gemeente, voor het dienstjaar 1860, bij Besluit van Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 8sten Januarij jl. G, N°. 47, 5de Afdeeling executoir verklaard, op heden aan den Gemeente-Ontvanger ter invordering is uitgereikt geworden.

Breda, den 15. *Januarij* 1861.

De Burgemeester,
J. MASTBOOM.
De Secretaris,
L. D. G. TEYCHINE.

Frankrijk.

PARIJS, den 14den Januarij.

De *Moniteur* verklaart de geruchten aangaande de aftreding van den heer *Thouvenel* voor ongegrond, en verzekert dat de Keizer er nooit aan gedacht heeft zich van de diensten van een zoo verlichten en getrouwen raadsman, als de heer *Thouvenel*, te berooven.

— *Le Pays*, een ministerieel dagblad van Parijs, berigt dat te Saint-Ouen dezer dagen zeventien kanonneerbooten voor de Fransche oorlogsvloot zijn afgebouwd, welke aan den voorsteven eene ijzeren punt of neb hebben, en zoo sterk zijn, dat zij, blijkens genomen proeven, een oorlogsschip, hetwelk zij met die punt treffen, zouden doen zinken.

Het blad voegt er bij, dat op dezelfde particuliere werf nog zeventien zoodanige vaartuigen voor de Fransche vloot zullen worden gebouwd.

In verscheiden Parijsche dagbladen leest men een particulier berigt, volgens hetwelk het Russische gouvernement, in overeenstemming met Frankrijk en Engeland, zich uitdrukkelijk verklaart tegen de inmenging van den Duitschen Bond in Denemarkens inwendige aangelegenheden, waaronder door die mogendheden ook de zaken van Sleeswijk worden gerekend. Dit berigt wordt ook door den Parijschen *Constitutionnel* bevestigd.

— De officiele *Moniteur* van Frankrijk behelst in zijn nommer van den 11den dezer, de volgende mededeeling: »Verscheiden buitenlandsche dagbladen spreken van eenen wapenstilstand, welke voor Gaëta tusschen de oorlogvoerende partijen zou gesloten zijn. Er zijn in der daad stappen beproefd ter bewerking van eene staking der vijandelijkheden, gedurende welke onderhandelingen zouden zijn geopend; maar die stappen zijn zonder vrucht gebleven. Evenwel is, daar Sardinie verklaard had gezind te zijn om de vijandelijkheden en alle voor het beleg dienende werken tot den 19den dezer te schorsen, den vice-admiraal *de Tinan* opgedragen daarvan kennis aan Koning *Frans II* te geven, onder uitnoodiging om insgelijks de vijandelijkheden te schorsen. In geval, ten gevolge dezer uitnoodiging, de vijandelijkheden wierden geschorst, zou het Fransche eskader zich terstond uit de wateren van Gaëta verwijderen, behalve een vaartuig, hetwelk er tot aan het einde van dien termijn zou blijven.

Het officiele dagblad zegt niet, wat er gebeuren zou in geval de vijandelijkheden niet wierden geschorst. Een Parijsch nieuwsblad, hetwelk in eenige betrekking met het gouvernement schijnt te staan, verzekert dat, indien uit Gaëta geen gunstig antwoord ontvangen wierd, de Fransche vloot terstond van daar zou vertrekken.

— Een bij den Parijschen *Constitutionnel* ontvangen schrijven uit Turyn van den 11den zegt: »Men wacht met ongeduld op de terugkomst van den generaal *Türr* uit Caprera. Hij moet, gelijk men weet, namens Koning *Victor Emanuel* woorden van verzoening en gematigdheid aan *Garibaldi* overbrengen en hem voorhouden, hoe groote ongelukken hij [illegible] gevolge zou hebben of eenen oorlog tegen Oostenrijk, in welken alle kansen gunstig voor den vijand zouden zijn.

»De heer *Türr* moet *Garibaldi* ook uitnoodigen om zich tot lid van het parlement te laten verkiezen, ten einde te beletten dat lieden, welke niet zoo zeer aan de monarchie gehecht zijn als hij, zich in het parlement als zijne tolken voordoen, en alzoo het publiek omtrent zijne ware bedoelingen misleiden.

— Napelsche dagbladen van den 2den en den 3den dezer deelen bijzonderheden mede omtrent de opstanden, welke inzonderheid te San Teramo, Palena, Chieti, Ari en Giuliano door gewapend oproer van een deel der bevolking tegen het gezag der Sardinische overheden ontstaan zijn. Het laatstgenoemde vlek is te vuur en te zwaard verwoest door eene bende van zes honderd aanhangers der omvergeworpen regering, welke eerst door een twintigtal Sardinische soldaten verdreven, maar vervolgens teruggekomen zijn. Den 31sten December werd te Napels een telegram van den gouverneur van Aquila ontvangen, meldende dat de gemeenten Asquata en Acquasanta door eene talrijke bende struikroovers afgeloopen werden, en dat de bevolking der naburige gemeenten Amatrice en Accumoli in grooten angst verkeerde. Eene nieuwe depêche van den 3den dezer heeft te Napels berigt gebragt, dat er eene bloedige ontmoeting tusschen de Sardinische troepen en de struikroovers had plaats gehad en dat daarbij van de laatstgemelden 15 gedood en 18 gevangen genomen waren. Er zijn verscheiden mobile kolonnes uit Napels naar de provinciën gezonden.

— Van onderscheiden zijden ontvangt men de bevestiging van het berigt [illegible] van den bevelhebber van het Fransche garnizoen van Rome heeft beantwoord, met zijne tevredenheid over de verrigtingen der Fransche krijgsmagt in Syrie, in China en voor Gaëta te betuigen, doch daarbij van Keizer *Napoleon* geheel heeft gezwegen. Dit stilzwijgen had, naar gemeld wordt, den generaal *de Goyon* genoopt om, in strijd met het gebruik, na het antwoord van den Paus nogmaals het woord te nemen, en te doen opmerken dat de Fransche krijgsmagt, waar hij zich ook bevond, naar de bevelen en bedoelingen van Keizer *Napoleon* handelde. Hierop moet zijne Heiligheid eenvoudig te kennen hebben gegeven, dat hij van den Keizer het beste wilde hopen.

— De commissie voor den verkoop der kerkelijke goederen in Spanje stelt voor, 250 millioen aan te wijzen voor de uitbreiding der zeemagt.

Parijs, 15 *Januarij*. De *Moniteur* van heden berigt dat de Senaat en het Wetgevend Ligchaam tegen den 4den Februarij zijn bijeengeroepen.

Blijkens eenen door het regeringsblad medegedeelden vergelijkenden staat hebben de indirecte belastingen gedurende het afgeloopen jaar 24 millioen minder opgebragt dan in 1859.

De Fransche gezant te Berlijn heeft aan de Pruissische regering het vertrek der Fransche vloot van Gaëta aangekondigd.

Rome, 14 *Januarij*. De Koning van Napels heeft de voorstellen van Frankrijk betrekkelijk eenen wapenstilstand, uit achting voor den Keizer, onvoorwaardelijk aangenomen. De generaal *Cialdini* heeft geantwoord, dat hij instructiën van zijnen Souverein moest vragen. Rotsch heeft bepaald geweigerd den arbeid aan de belegeringswerken gedurende den wapenstilstand te staken.

Turyn, 14 *Januarij*. Berigten uit Napels melden, dat de wapenstilstand te Gaëta aangenomen is, dat de vijandelijkheden van beide kanten gestaakt zijn, en dat een deel der Fransche vloot Gaëta verlaten heeft.

De Perzische gezant heeft gisteren aan den Koning de groote halsketen van de Orde van den Leeuw en de Zon aangeboden.

Duitschland.

FRANKFORT, den 14den Januarij.

De Koning heeft Maandag de zitting des Landdags geopend. Na van het overlijden van Koning *Frederik Willem IV* gewaagd te hebben, spreekt de troonrede van de reorganisatie des legers, welke noodzakelijk was geworden ten gevolge van den pligt om voor de integriteit van den Duitschen bodem te waken, alsmede van aanstaande onderhandelingen over een handelsverdrag tusschen het Tolverbond en Frankrijk. De betrekkingen tusschen de groote Mogendheden worden gezegd, ten gevolge van de persoonlijke ontmoetingen der Vorsten, steeds van meer geruststellenden aard te worden; daarom betreurt de Koning dat de stappen,

door Duitschland gedaan om een geregelden wettelijken toestand in de onder Deensche heerschappij staande hertogdommen te verzekeren, zonder bewerking zijn gebleven. Met Duitschland erkent Pruissen het als een nationalen pligt, maatregelen te nemen om in dezen eindelijk tot eene behoorlijke oplossing te geraken. Ten slotte verklaart de Koning met nadruk te willen vasthouden aan de bij het aanvaarden van het regentschap door hem verkondigde beginselen, die hij beschouwt als den veiligsten waarborg tegen den in Europa woelenden geest van omwenteling.

— In berigten uit Konstantinopel wordt gezegd dat de Porte den bekenden *Omer*-pacha uit de ballingschap teruggeroepen heeft, om hem het opperbevel over het aan den Donau te vereenigen leger op te dragen.

Weenen, 14 Januarij. De algemeene vergadering der Nationale Bank is minder onstuimig geweest dan men verwacht had. De oppositie heeft niet gezegepraald. Het voorgestelde dividend is 32 florijnen. De beslissing der regering wordt tegen morgen te gemoet gezien; de vergadering heeft hare laatste beraadslagingen tot na dien tijd uitgesteld.

Tweede depeche. Eene depeche uit Triest, gedagteekend van heden avond, meldt dat de Graaf *de Montemolin* en de Gravin, zijne echtgenoote, gisteren overleden zijn. Dit zijn letterlijk de woorden door den telegraaf overgebragt.

Cattaro, 14 Januarij. Volgens gerucht hebben den 9den dezer 2000 Montenegrijnen de vesting Spuza trachten te overrompelen, maar zijn met aanzienlijk verlies afgeslagen.

Pesth, 15 Januarij. De Neutraer Comitaats-vergadering heeft besloten te verlangen, dat een verantwoordelijk Hongaarsch ministerie ingesteld, de landdag op grond der wetten van 1848 bijeengeroepen, alle niet Hongaarsche troepen uit het land verwijderd, door de Hongaarsche troepen een eed op de constitutie van 1848 afgelegd, de nationale garde hersteld, en aan alle kroonlanden eene liberale constitutie gegeven worde.

Nederlanden.

BREDA, den 16den Januarij.

Wij vernemen dat zich, onder de vele menschlievende pogingen om onze door den watersnood lijdende medemenschen hulp en bijstand te verleenen, ook nog bijzonder onderscheidt het ontwerp eener Tombola, aan welker hoofd een groot getal der aanzienlijkste en invloedrijkste Dames dezer gemeente wel hebben willen plaats nemen. De maatregelen, door HHd. in het werk gesteld, moeten aanvankelijk de schoonste uitkomsten beloven, alzoo vermeenen wij onze lezers geene ondienst te doen voorloopig hunne aandacht daarop te vestigen.

Onder de vele bijdragen, welke er tot hetzelfde einde uit deze stad worden geleverd, verdient bijzondere vermelding, dat uit de kas van de *Groote Societeit* alhier werd gestort, en reeds aan den heer Commissaris des Konings in deze provincie is toegezonden, eene som van *f* 400,—, om te worden aangewend tot ondersteuning van hen, die door de zoo noodlottige overstroomingen aan alles gebrek hebben.

Verder zie men hieronder den aanvankelijk zoo gezegenden uitslag van het beroep op de menschlievendheid onzer stadgenooten door de zich hier ter stede gevormd hebbende Commissie voor den watersnood.

— De Rederijkers-Kamer *Vreuchdendal* alhier, die, zoo als reeds vroeger door haar werd besloten, op den 28sten dezer eene Openbare Bijeenkomst ten voordeele van den algemeenen armen zal houden, heeft, naar men met zekerheid verneemt, ofschoon aangezocht om ook de opbrengst dezer Bijeenkomst ten voordeele van de noodlijdenden door den watersnood te doen strekken, niet kunnen besluiten om in haar voornemen verandering te brengen. Ofschoon van ganscher harte ingenomen met de menschlievende pogingen om aan zoovele ongelukkigen buiten deze stad hulp te verleenen, en die pogingen zooveel mogelijk willende ondersteunen, zal men toch ook dit besluit moeten billijken. De behoeften toch der armen in ons midden doen zich, bij het thans heerschende strenge winterweêr, dubbel gevoelen, en indien de Rederijkers-Kamer *Vreuchdendal* zich ten doel stelt dáárin te helpen voorzien, dan ook voorzeker verdient zij toejuiching en ondersteuning.

Uit de *Provinciale Noordbrabantsche* en *'s Hertogenbossche Courant* van gisteren ontleenen wij het volgende:

»Sedert ons laatste verslag, gegeven in ons nommer van 11 Januarij, zijn gedurende den dag van 10 Januarij den 11den en 12den dezer nog talrijke slagtoffers van den waterramp uit den Bommelerwaard alhier aangekomen, meest vrouwen, zuigelingen, andere kinderen en oude van dagen, onder welke laatsten men er van 70 tot 97 jaren telt.

»Hedel, Ammerzoden, Well, Driel en zelfs Rossum zonden hunne hulpbehoevenden hier heen of werden van daar door de zorg van stads-regering en van particulieren met rijtuigen, diligences, sleden en andere voertuigen naar hier gehaald, terwijl velen hun ongeduld niet kunnende bedwingen, door de barre koude te voet kwamen en verkleumd, sommigen half bevroren werden opgenomen, verwarmd en gevoed.

»Kraamvrouwen en zieken werden door de zorg van het algemeen armbestuur in het ziekengasthuis verpleegd, alwaar zij allen zonder onderscheid de beste en liefderijkste verzorging genieten.

»Veilig kan men nu reeds rekenen, dat nagenoeg 3000 dier ongelukkige slagtoffers van den watersnood uit den Bommelerwaard hier zijn opgenomen. Desniettegenstaande worden van hier naar gemelde gemeenten in den Bommelerwaard dagelijks groote bezendingen van brood en andere levensmiddelen gedaan, ten einde de mannelijke ingezetenen, die er bezig zijn om zooveel mogelijk te redden en bij hun aan den dijk staand vee moeten blijven, te spijzigen. Ook naar Alem, Maren en Kessel, waar de nood groot is, om de dijken te bewaren, en aan geen bakken kan gedacht worden, worden bezendingen brood heengevoerd.

»Met de grootste inspanning werkt iedereen, om bij deze ophooping van noodlijdenden en daardoor ontstane verwarring, ieder hunner naar eisch en gelijkheid te verzorgen.

»Bij dit alles komt nu nog dat ook de gemeente den Dungen in hoogen nood is geraakt, daar het keersluisje gesprongen en dientengevolge het water die gemeente overstroomde [illegible] de laag gelegen buurten die onder water zitten en op hunne [illegible] moeten huizen.

»Zaturdag zijn hier aangekomen de ritmeester *Tolsma* en de 1ste luitenant der kavallerie *M. J. M. C.* baron *de Posson*, adjudanten van Z. M. de Koning, welke na gemaakte afspraak met den Commissaris des konings in dit gewest en den heer Burgemeester dezer stad, zijn uitgereden om zelfs ter plaatse van het onheil aan den Maaskant den ellendigen toestand te gaan opnemen; heden morgen eerst zijn de afgevaardigden des Konings alhier teruggekeerd; zij zullen onder begeleiding van ihr. mr. *de Kemper* de zalen en lokalen bezoeken, waarin de noodlijdenden worden verpleegd.

»Ten einde het vee, dat overal aan de dijken in de koude staat, voor ziekte te bevrijden en het zooveel mogelijk te behouden, zijn door den Commissaris des konings in dit gewest de Burgemeesters der omliggende gemeenten aangeschreven, om op verzoek van den heer Burgemeester dezer stad zoodanig aantal vee te stallen en te verzorgen als zal worden gezonden.

»De plaatselijke geneeskundige commissie heeft de dienst de geneeskunde in de door de noodlijdenden betrokken lokalen onder de burger- en militaire geneeskundigen, die zich daartoe hebben aangeboden, verdeeld, zoodat tevens voor de gezondheid en tegen besmettelijke ziekten bij eene zoodanige ophooping van volk zal gezorgd worden.

— Uit Dungen wordt van den 12den Januarij gemeld. »De nacht tusschen Donderdag en Vrijdag ll. was voor de gemeente den Dungen allernoodlottigst: op Donderdag avond circa half negen ure sprong alhier een der sluizen van den Dungenschen polderdijk; niettegenstaande de manmoedige krachtsinspanning viel aan digten van den dijk niet te denken. Noodlottig is de doorbraak, ten gevolge waarvan alles diep onder water zit; onberekenbaar is de schade. Een honderd en zeventigtal huizen en woningen zijn binnen deze gemeente overstroomd, terwijl een getal van ruim dertig onder de gemeente van St. Michiels-Gestel (Dungensche kant) mede zijn geïnundeerd. Ellendig ziet het er uit, de Hemel geve een spoedige uitkomst! Een groot aantal inwoners is naar elders gevlugt en grooter getal vee is naar hoogere streken vervoerd.«

— Aan berigten van de gemeenten Bergen, Broekhuizen Mook en Middelaar en Meerlo in Limburg, eerst den 12den dezer bij het Departement van Binnenlandsche Zaken van 's Konings Commissaris in dat gewest ontvangen, wordt het volgende ontleend:

Nadat de Maas aldaar op den 1sten dezer maand was losgegaan, steeg de rivier in de beide volgende dagen tot zoodanige hoogte dat de meeste huizen in die gemeenten onderliepen; aan den zoogenaamden kop te Heukelom had zich in de rivier een ijsdam geplaatst, had het water te Bergen de zeldzame hoogte van het jaar 1799 bereikt en overtrof die van 1850. Dien ten gevolge is de uitgestrekte gemeente van Bergen geheel overstroomd. Te Arcen hebben vele ingezetenen de vlugt genomen naar Pruissen. Het Kasteel was tot dusver verschoond.

De groote weg heeft te Afferden op onderscheiden plaatsen ondergeloopen. Te Mook hebben de dijkbewoners meestal hunne woningen moeten verlaten. Dag en nacht waren de ingezetenen volgens een berigt van den 7den werkzaam om door kistingen eene ringkade op de gevaarlijkste gedeelten van den dijk te maken. Ieder zonder onderscheid droeg hiertoe het zijne bij. Sedert den 30sten December, schrijft men den 7den uit Meerlo, heeft alle gemeenschap met den omtrek opgehouden. Wanssum, Geysteren en Blitterswijk stonden toen geheel onder water, en Meerlo was daardoor geheel van Blitterswijk afgescheiden. Met het vee heeft men grootendeels moeten vlugten, of het in afgelegde huizen of schuren moeten brengen.

— Uit Zuilichem wordt aan de *Arnhemsche Courant* gemeld:

».... Bange, zeer bange uren hebben wij doorgebragt. Vooral was dit in den nacht van Zondag op Maandag. Gedurende den dag was het ijs gedurig in beweging en het water wassende, zoodat het op den dijk begon te komen. Door ijverig en krachtdadig werken werd gedurende den dag gezorgd, dat het water niet over den dijk liep. Doch toen het avond was geworden begonnen de waterkeeringen te bezwijken en het water op onderscheidene plaatsen over den dijk naar binnen te stroomen. Meer dan 200 menschen kwamen vlugten naar ons huis, dat men als de veiligste plaats beschouwde. Tegen circa 10 ure begon het bij ons huis zeer zorgelijk en gevaarlijk te worden. Het water stortte voor en achter ons huis met geweldig gedruisch over den dijk. Men riep ons toe het huis te verlaten, daar het ieder oogenblik kon worden weggespoeld. Een akelig geschrei en gekerm verhief zich in onze woning, en men was onvatbaar voor alle toespraak. Wij bleven heel bedaard, hielden elkander vast en stapten zoo het huis uit, in het water tot bijna aan de knieën, klommen over het ijzeren hek, en gingen door het water den dijk over om te zien of wij nog een droog plekje vinden konden. Dit vonden wij een paar honderd schreden achter onze woning. Daar bleven wij staan, elkander vasthoudende, terwijl voor en achter ons het water over den dijk stortte. Wij dachten en verwachtten niets anders dan ieder oogenblik met dijk en alles te worden weggespoeld. Wij bleven bedaard en sprekende met elkander. Veel hebben wij in die oogenblikken doorleefd en ondervonden...........................

Zoo staande kwam er een doorbraak aan het ander eind van het dorp bij den korenmolen, die nog met 9 andere huizen is weggespoeld. Daardoor begon het water te vallen en wij waren gered. Wat later keerden wij naar ons huis terug met eene menigte menschen, waarvan er meer dan honderd bij ons gebleven zijn en nog wel lang zullen moeten blijven, omdat hunne woningen weg zijn of diep in het water staan. Het zijn bijna allen armen, die niets hebben, en wien alles moet gegeven worden."

— Uit een particulier schrijven uit Asperen van 12 dezer wordt aan de *Rotterdamsche Courant* o. a. het volgende medegedeeld:

Zondag klom de nood te Herwijnen (tegenover Zuilichem gelegen) hoog. Op sommige plaatsen liep het water ter hoogte van 2 voet over den dijk en werd door magt van kistingen en mest, tusschen planken en horden, gekeerd. 's Avonds tegen elf ure stroomde het water zoo sterk en zoo hoog over den dijk, dat de dijk aan de binnenzijde tot halverwege het wagenspoor wegscheurde. Op eene plaats was de dijk aan de binnenzijde 20 voeten diep weggevloeid, en de menschen die daar bezig waren, om zoo mogelijk het gat te stoppen, liepen groot gevaar van weg te spoelen. Ja, daar ging het geroep op: »Het is er door, mannen! redt u!" en allen verlieten het gevaarlijke gat, doch op hetzelfde oogenblik hoorden zij de klok luiden aan den overkant en zag men het water een duim vallen. Nu ging men weder met nieuwen moed aan het werk. Aan den overkant, te Zuilichem, was de dijk bezweken en werd de Bommelerwaard overstroomd. Ware de Bommelerwaard een kwartier uurs later ingebroken, dan zou de Herwijnsche dijk ook bezweken zijn, en aangezien het water op de hoogste plaatsen van den dijk naauwelijks een halven voet beneden de kruin van den dijk stond, zoo zou bepaaldelijk ons veld, de geheele Tielerwaard, het land van Culemborg en de Betuwe geïnundeerd geweest zijn. Deze streken hebben dus wel aan een zijden draad gehangen.

»Maandag had weder hetzelfde gevaar hooger op, tusschen Haaften en Hellouw, plaats, waar het ijs over den dijk heen schoof; want ook daar stond het water gelijk met de kruin en op vele plaatsen liep het er over heen. Dingsdag weder hetzelfde, hooger op tusschen Bommel en Tiel. Te Tuil begon ook de dijk aan de binnenzijde te bezwijken; doch is gelukkig nog behouden. Te Bommel liep het water bijna 3 voeten hoog over den dijk, en sprong met stralen uit tusschen de steenen in de stad, zoodat de stad Bommel zelve mede groot gevaar geloopen heeft. Woensdag begon het water wat te vallen en dat houdt aan; thans is het omtrent 5 voeten beneden de kruin der dijken.

»Gisteren (vrijdag) ben ik naar de Waal gewandeld en heb daar den dijk bezien, van Hellouw tot beneden Herwijnen, eene lengte van omtrent anderhalf uur gaans. Maar te beschrijven is het bijna niet. De huizen buitendijks te Herwijnen, — waarvan sommigen gelijk met den dijk, sommigen zelfs boven den dijk gebouwd zijn — zijn allen overstroomd [illegible]. De kistingen in het dorp Herwijnen zijn drie à vier voeten hoog en aan den [illegible] van het water kan men zien, dat het er daar $2\frac{1}{2}$ voet hoog zou overgeloopen hebben, ware het niet gekeerd. De gaten in den dijk aan de binnenzijde, — het eene ter halver breedte van den dijk, — gaan steil naar beneden. Op eene plaats zag ik de schotsen midden op den dijk; schotsen van een voet dikte en zoo opgestapeld dat ik er naauwelijks over heen kon zien. Zware boomen liggen dwars over den dijk. Een huis zagen wij geheel tegen den dijk aangeschoven. Van een ander was het dak afgeschoven. Eenigen werden op de zolders bewoond; allen zijn beneden onbewoonbaar en van binnen met dik ijs bevloerd. De rivier heeft een vreeselijk aanzien en ziet er juist uit alsof woedende golven eensklaps in ijs veranderd waren. Het ijs is als 't ware op en door elkander gepakt.

»Te Nieuwdaal de rivier overgaande, om de overstrooming van den Bommelerwaard te bezien, liepen wij, op onzen weg over het veer, tusschen stapels ijs, soms bijna ter hoogte van een mans lengte. In den Bommelerwaard is de ellende ten top gestegen. Langs den dijk is overal vee, paarden, geiten enz. tusschen horden geplaatst, terwijl hooi, stroo, mest enz. als overblijfselen van de kistingen over den geheelen dijk verspreid liggen. De huizen staan allen tot aan den zolder, — velen tot op den zolder — onder water, of, beter gezegd door de harde vorst onder het ijs. Van een huisje zagen wij alleen de nok van het dak en den schoorsteen. In de geopende deuren zagen wij binnen: stoelen, tafels, kasten, bedden in het ijs bevroren. Verbeeld u dien nacht, toen ten half twaalf ure de noodklok luidde, en water en ijs door twee groote gaten binnenstroomden. Niets dan het leven konden de meesten redden. *Men zegt* dat er een huisgezin van zeven personen in het veld verdronken is; maar zeker is het, dat veel vee omgekomen is, zoo als de Courant u reeds vermeld zal hebben. Maandag middag, eerder kon men niet, zijn eenigen met eene schietschouw ter redding of berging uitgegaan en vonden in een huis zes personen, zoo verstijfd van koude, dat zij niet antwoorden konden op het geroep van de redders die het dakvenster open braken en hen daar op den zolder vonden. Eene vrouw van vier dagen kraams lag [illegible], en het water [illegible] op eene hand breed onder hetzelve, toen eenige moedige mannen, op het geroep van den man, op levensgevaar af, met eene schuit ze afhaalde. Soortgelijke gebeurtenissen zou ik meer kunnen melden, doch dit is genoeg om te doen zien dat de ellende groot is: maar, de hulp zal toch wel niet achterblijven.

»Voor het oogenblik is *hier* het gevaar geweken zoo lang het vriezende blijft. Maar, wat de dooi geven zal, is Gode alleen bekend. De vooruitzigten zijn zeer zorgelijk [illegible] de oudste menschen heugt zulk een ijsgang bij vriezend weder niet."

— Uit Bommel wordt van den 13den gemeld, dat het overstroomingswater bij de stadsgrens in de laatste 20 uren 0,14 el gevallen was; de dijken waren in goeden staat. Men was met tenmolens bezig het stijgen der welt in de stad tegen te gaan. — Van den 14den werdt van daar door den telegraaf medegedeeld, dat een der dijkbreuken bij Zuilichem door ijsschotsen verstopt was; de andere vloeide langzaam; het overstroomingswater was weder 0,17 el gevallen.

Voorts schrijft men uit Bommel van den 14den:

»De drukte is nog ongeloofelijk groot. De Nederlandsche geaardheid verloochent zich niet; van vele zijden stroomt hulp in geld, voedsel, kleeding en dekking toe, zoodat het de commissiën niet aan werk ontbreekt. Het vloedwater neemt goed af."

— Ter aanvulling van hetgeen vroeger gemeld is aangaande den predikant van Poederoijen, dient, dat Zijn Eerw. den 6 dezer, na zijne geheele woning met de daarin aanwezige meubelen en levensmiddelen ten dienste van zijne behoeftige gemeenteleden gesteld te hebben, zich ter verdere voorziening in den hooggaanden nood, niet zonder levensgevaar over de Maas naar elders heeft begeven. Met levensmiddelen, kleedingstukken en geld keerde Zijn Eerw. spoedig terug, om zijne liefderijke bemoeiingen tot heil van velen ijverig voort te zetten, waarin hij, dank zij der algemeene weldadigheid, [illegible]

— Uit Kuilenburg meldt men:

»Volgens onze berigten worden 400 ongelukkigen uit den Bommelerwaard in het fort Everdingen ter verpleging verwacht. Zij zijn er nog niet, zoo als vroeger gemeld was. Hier heeft zich eene commissie gevormd, om op de verzorging dier noodlijdenden het toezigt te houden."

— De *Staats-Courant* van heden behelst het volgende berigt:

»De rivieren hebben zich thans allerwege vastgezet en die vastzetting heeft zich zoowel op den Rijn als op de Maas ver bovenwaarts uitgestrekt, zoodat men, voor het oogenblik, het gevaar geweken acht. Het water is ook overal vallende en de opstuwingen voor de ijsdammen, die van lieverlede meer water doorlaten, worden gaandeweg minder. De ijsbezetting in de killen vooral heeft water en ijs onder doorgelaten en schijnt dit nog bij voortduring te doen. Op de Neder-Rijn en Lek wordt onder die omstandigheden de buitengewone rivier-correspondentie tijdelijk opgeheven."

Bij besluit van den 14den dezer, n°. 66, heeft de Koning den heer mr. *J. P. J. A.* graaf *van Zuylen van Nyevelt*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslagen uit de betrekking van Minister van Buitenlandsche Zaken, onder dankbetuiging voor zijne aan den lande bewezene diensten; en gelijktijdig tot Minister van Buitenlandsche Zaken benoemd den heer mr. *L. N.* baron *van der Goes van Dirksland*, lid van den Hoogen Raad van Adel.

— De baron *Forstner van Dambenoy*, adjudant-generaal van Z. M. den Koning, is van zijne bijzondere zending naar Petersburg te 's Hage teruggekeerd.

— Men zal zich herinneren dat eenigen tijd geleden [illegible] trein, die Z. M. den Koning van Utrecht naar Arnhem vervoerde, nabij het landgoed Dreijen tegen een zich op de rails bevindenden wagen is aangereden, welk voorval tot een geregtelijk onderzoek heeft geleid. Ten gevolge daarvan is thans een opzigter bij den Rijn-spoorweg tegen 15 Januarij voor de arrond.-regtbank te Arnhem gedagvaard.

— Uit 's Gravenhage meldt men van den 14den dezer:

»Z. M. heeft aan den Commissaris des Konings in de prov. Noord-Brabant *f* 1000 gezonden, ter voorziening in de eerste behoeften der noodlijdenden door den watersnood.

»Z. K. H. de Prins *van Oranje* heeft de commissie voor de noodlijdenden door den watersnood eene gift van *f* 500 doen toekomen.

»H. M. de Koningin-Weduwe heeft aan het provinciaal bestuur van Gelderland voor de noodlijdenden eene som van *f* 500 gezonden.

»Men verneemt dat de opbrengst der alhier gehouden collecte voor den watersnood voorloopig ruim *f* 10,000 is geweest.

»Naar men verneemt heeft zich hier ter stede eene commissie gevormd tot het houden eener algemeene weldadigheidsloterij, die door het geheele Rijk zal werken, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, waartoe de Koninklijke magtiging bereids is aangevraagd."

— Te 's Hage is, na een langdurig lijden, overleden de heer *J. D. Kruseman*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, oud directeur-generaal van finantiën in Nederlandsch Indie.

COMMISSIE VOOR DE NOODLIJDENDEN DOOR DEN WATERSNOOD.

Onder dankbare erkenning van de belangrijke medewerking, die de Commissie bij hare geëerde Stadgenooten mogt ondervinden, rekent zij het zich ten pligt ter kennisse van HunEd. te brengen, dat tot heden ten bovengemelden einde zijn ingekomen de navolgende giften van de onderstaande, slechts zoo veel doenlijk, met letters aangeduide personen, als:

Bij den Voorzitter Mr. *J. Mastboom.*

Van V. *f* 2.50; G. L. *f* 10; B. O. kleederen en *f* 5; S. *f* 5; V. H. 1 pak hemden; S. *f* 15; A. L. *f* 10; W. *f* 25; B. *f* 2.50; V. M. *f* 10; F. *f* 10; J. H. *f* 10; L. L. *f* 20; M. *f* 15; N. N. *f* 2.50; P. R. *f* 2.50; P. *f* 10; B. P. *f* 3.09; van een dienstmeisje 25 cents; B. C. *f* 5; W. D. H. *f* 5; N. N. een pak kleederen.

Bij het Lid Mr. *J. F. C. J. de Roy.*

Van H. *f* 25; N. N. 2 pakken kleederen; L. J. J. *f* 5.25; H. een pak kleederen; G. K. eenige vrouwen kleederen; K. 2 pakken kleedingstukken en dekens; E. J. *f* 10; van eenige scholieren *f* 12; van eenige jonge heeren *f* 6.23½; H. eenige mans- en vrouwen kleederen.

Bij het Lid *J. C. van Mierlo*.

Van N. N. *f* 9,90; B. *f* 7,50; H. *f* 10; M. *f* 25; T. V. *f* 10.

Bij het Lid Jhr. Mr. *P. Sim*.

Van diverse personen *f* 63; N. N. 2 pakken kleederen; L. *f* 10; B. *f* 30; S. *f* 2.50; H. C. 50 c.; C. *f* 2; S. *f* 5; V. *f* 5; F. H. N. *f* 10; W. *f* 3; N. N. *f* 16; D. L. *f* 15; B. *f* 5; N. N. *f* 4,92; T. L. een pak kleederen; V. *f* 15.45; V. D. P. *f* 20; A. L. v. d. W. 3 moltonnen dekens, 3 pakjes kleedingstukken, 9 paren wollen sokken en dito borstrok; N. N. *f* 25; N. N. *f* 1,48; N. N. *f* 3; P. R. *f* 14.50; H. *f* 2.50; V. D. P. *f* 10.

Bij het Lid *W. R. H. Gaije*.

Van N. N. eene groote mand en een pak kleederen; V. D. E. *f* 5; S. *f* 2.50; diverse personen en fabriek-arbeiders *f* 37½; N. N. *f* 5; V. H. 1 mans jas.

Bij het Lid *S. Farncombe Sanders*.

Diverse inschrijvingen, enz., ten bedrage van ruim *f* 600, benevens van ieder der Mevrouwen V. D. W., V. D. L., L. en L. en Mejufvrouw D. B., een pak met kleedingstukken.

Bij den Secretaris-Penningmeester *J. A. van den Burgh* en in het magazijn bij *P. van Trier*.

Van N. N., V. C., S. B. en S. te zamen de som van *f* 642, tot aankoop van 220 paren wollen kousen en sokken (mans-, vrouwen- en kinderen-), 200 katoenen hemden (mans-, vrouwen- en kinderen-), 20 paren katoenen slaaplakens, 42 vrouwen rokken, 58 mans borstrokken, 40 mans bovenbroeken, 60 mans onderbroeken, 76 vrouwen broeken en 100 slaapmutsen; van N. N. een jas, vest en onderbroeken; van B. 2 balen dekens en wollen goederen, met quit. ad *f* 49,16; van V. 1 pak kleeding en manufacturen. Dit alles ter onverwijlde verzending naar 's *Bosch*, *Gorinchem* en *Heusden*, aan welken last onmiddellijk is voldaan.

Van C. C. K. 3 schilderijen ter verloting, waarbij sedert nog gevoegd werden door eenige andere menschenvrienden, die verlangden onbekend te blijven, eenige meerdere voorwerpen, ter gezamenlijke waarde van *f* 200, — die thans in de *Groote Societeit* ter verloting zijn aangeboden en loten daarop *aldaar* verkrijgbaar zijn.

Voorts van 2 dienstmeiden *f* 1; B. S. *f* 10; W. L. S. *f* 2.50; S. *f* 10; D. M. *f* 2; N. N. *f* 2; E. K. *f* 5; C. K. *f* 10; M. *f* 10; N. N. *f* 5; N. N. *f* 1.48½; S. *f* 10; D. K. en N. N. manden en emballage ter verzending der goederen *gratis*; V. G. en L. kostelooze diligence- en postwagendienst.

Alle bovengemelde kleeding- en dekkingstukken werden ten spoedigste naar de respectieve Commissiën ter plaatse des onheils of in de nabijheid daarvan ('s *Bosch*, *Gorinchem* en *Heusden*) verzonden en gezamenlijk bevorens geschat ter waarde van .... *f* 1150.—
terwijl in geldswaarde werd ontvangen of ingeschreven voor de som van .... *f* 1227.34.
en alzoo, behalve nog de opbrengst der bovengemelde verloting, te zamen de aanzienlijke bijdragen zijn geleverd van .... *f* 2377.34.

Breda 16 *Januarij* 1861.

Namens de Commissie voornoemd,
Mr. J. MASTBOOM, *Voorzitter*.
J. A. v. d. BURGH, *Secr.-Penn.*

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 14. Januarij.

TARWE als voren: 128 ℔ Jar. bonte Pools. *f* 450; 132 ℔ N. Bovenl. *f* 342. — ROGGE onveranderd: 125 ℔ Pruiss. *f* 238; 118 ℔ Koursche *f* 209; 122 ℔ N. Arch. *f* 216; 120 ℔ dito *f* 210; 123 ℔ Zweeds. *f* 218; 118 ℔ N. Petersb. *f* 204; 118 ℔ O. dito *f* 196; op levering in Maart *f* 198; in Mei *f* 199.

GERST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

— KOOLZAAD, op 9 v. Olie te leveren in April 78½ p. vl.

LIJNZAAD een doen: 110/111 ℔ Petersb. *f* 320.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 43¼; vlieg. *f* 42; Stad *f* 44; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 42¾; 1 Mei *f* 41¾, *f* 41⅞.

— LIJNOLIE: op 6/w. *f* 32½; vlieg. *f* 31¼; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 32½; 1 Maart, April en Mei *f* 31¼.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 38¼.

RAAPKOEKEN per 1040 st. *f* 82 à *f* 85.

LIJNKOEKEN per 104 st. *f* 12 à *f* 15.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 15 Januarij 1861.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van	*f* 8,00	tot	*f* 12,00.
Het dito dito Oude witte Tarwe	»	» 11,00	»	» 13,50.
Het dito dito Rogge Nieuwe	»	» 5,50	»	» 7,70.
Het dito dito Rogge Oude	»	» 7,20	»	» 7,80.
Het dito dito Boekweit Oude	»	» 0,00	»	» 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	»	» 7,65	»	» 7,83.
Een dito pond Boter	»	» 1,00	»	» 1,02.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	»	» 2,60	»	» 3,25.
Het 1000 Eiken Veltuur	»	» 3,50	»	» 3,75.
Het 1000 Door Hout				» 2,75.
De kar Spaanders				» 4,40.
De » Struiken				» 4,50.
De 100 Mutsaards	van	*f* 4,50	tot	» 5,50.

243 STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

16e Trekking. N°. 15186 Niet maar Premie *f* 3000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Januarij*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 62⅞, 63 a 63; pCt. 75$^{15}/_{16}$, $^{13}/_{16}$; 4 pCt. 98¼, ⅜; Handelm. 128¼, ⅜; Spanje, 1½ pCt. 40⅜, $^{7}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. 47¾; Portugezen 3 pCt. te Londen 44⅞; Oude Russen 5 pCt. 101½; Nieuwe 5 pCt. 100½; Leening 1860 4½ pCt. 89½; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 38$^{13}/_{16}$, 39$^{1}/_{16}$, 38⅞; 2½ pCt. 21$^{13}/_{16}$; Zilveren Rente te Amst. 61; 59¾, 61; Nationale 5 pCt. 45⅞, 46⅛, 45⅞.

Advertentiën.

METALEN-KRUIS,

AFDEELING BREDA EN OMSTREKEN.

VERGADERING *Zaturdag* 19 *Januarij* 1861, des namiddags ten 7½ ure, ten huize van J. G. SPRENGERS te *Breda*.

De Secretaris-Penningmeester,
J. P. KEMPERS.

*** De ondergeteekende, C. G. J. BEKKERS, en zijne jongste Dochter, hunne woonplaats van de Stad *Breda* naar de Gemeente *Chaam* overgebragt hebbende, brengen langs dezen wel meer gebruikelijken weg, — dien zij, door het strenge jaargetijde daartoe genoopt, ook thans tot den hunnen maken, — aan alle betrekkingen en voormalige Stadgenooten, hunne welgemeende afscheidsgroeten, met beleefd verzoek dat zij deze willen aannemen als waren zij in persoon gebragt geworden, en zich overtuigd houden, dat de toegenegene en vriendschappelijke bejegeningen, welke zij bij voortduring ondervonden, steeds bij hen in dankbaar aandenken zullen blijven; terwijl zij zich wederkeerig in hunne altijd hooggeschatte vriendschap blijven aanbevelen.

Chaam, 12 Januarij 1861.

BEKKERS.

*** De ondergeteekende doet het leed Heeren Inteekenaren op de 3 Quartet Soirées te *Breda* te moeten berigten, dat de 2de UITVOERING, ter oorzake van de gestremde communicatie, die hem belet te reizen, niet in Januarij kan plaats hebben, maar tot Februarij is moeten uitgesteld worden.

JOSEPH CRAMER.

Leeuwarden, 13 Januarij 1861.

Spoorweg van Antwerpen naar Rotterdam.

BERIGT AAN DE REIZIGERS.

Bij de tegenwoordige sterkte van het ijs levert de overgang over de rivieren te Rotterdam en te Dordrecht volstrekt geene moeijelijkheden meer op, en heeft zonder eenig bezwaar plaats. De overzetting te Moerdijk geschiedt geregeld per Stoomboot.

Vertrek van *Antwerpen* 's morgens 7 u. 30 m.
» » *Breda* » 6 » 30 »
Aankomst te *Rotterdam* ongeveer 's namiddags 5 u. 0 m.
Vertrek van *Rotterdam* (*Pontegat*) 's morgens 10 u. 15 m.
Aankomst te *Antwerpen* ongeveer 's namiddags 4 u. 30 m.

Antwerpen, den 10. Januarij 1861.

Goldberger's Kettingen

hebben vele menschen hier te lande genezen van rheumatische hoofdpijn, doofheid, hartkloppingen, verlamming, zware chronische hoofdpijn en daardoor veroorzaakte toevallen en duizelingen, pijn in de lenden, gewrichtspijn, knobbeljicht, aangezigtspijn, kiespijn, kramp in de borst en in de kuiten, oorpijn, zwellingen enz.

De vele attesten, die ons toegezonden zijn, kunnen belangstellenden in Goldberger's Brochure vinden, waarin ook gebruiksaanwijzing, doctorale attesten en goedkeuringen, verschillende wetenschappelijke verhandelingen over de werking dezer Kettingen enz. te lezen zijn. Deze Brochure wordt gratis afgegeven in alle Dépôts van het VERKOOPHUIS.

GOLDBERGER'S KETTINGEN kosten *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 5.40.
GOLDBERGER'S OORMAGNETEN *f* 1.80 het paar.
GOLDBERGER'S GALV.-ELECTRISCHE RINGEN *f* 1.20 en *f* 1.80 het stuk.

Amsterdam, Verkoophuis.
Breda, Henri Sprengers.
» M. Janssen, voorheen Wede J. Soomers.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.
» P. F. Appelboom, Apoth.
Eindhoven, A. Beguin.
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Leur, L. van den Berg.
Oosterhout, Gebr. Driessen.
Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Steenbergen, W. v. d. Kar.
Tilburg, C. H. Domhoff.
Waalwijk, F. Reijnen, voorheen F. v. d. Klokken.

En in de andere Steden in de bekende Dépôts.

*** Bij den Boekhandelaar J. HERMANS, te *Breda*, is van de Pers gekomen en verkrijgbaar gesteld:

WATERSNOOD:

DICHTREGELEN, ten voordeele der OVERSTROOMDEN in den BOMMELER-WAARD, door een Stadgenoot.

PRIJS 25 Ct.

De geheele opbrengst hiervan, zal, zoo spoedig mogelijk aan de Commissie worden overgemaakt.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.